

www.peretarres.org/mcecc

Campanya 2012

Esplai i noves tecnologies

MOVIMENT
DE CENTRES
D'ESPLAI
CRISTIANS
CATALANS

FUNDACIÓ
PERE TARRÉS

Índex

Presentació	3
Activitats i iniciatives de la campanya	4
Noves tecnologies	5
Què entenem per noves tecnologies?	5
La generació digital	5
TIC i educació.....	5
TIC i lleure educatiu.....	6
Prevenció i riscos	8
Dades personals i privacitat	8
Xarxes socials	9
Pràctiques perilloses a Internet	10
TIC i gestió del centre	13
Eines per a la gestió a l'esplai	13
Difusió d'activitats.....	17
Presentacions.....	20
Activitats amb infants i joves	21
Consells per a pares i mares	25
Recursos a la xarxa i bibliografia	26

Presentació

Us donem la benvinguda a la pàgina web de la campanya 2012-2013 del MCECC que girarà entorn de l'ús de les noves tecnologies en l'educació en el lleure.

Aquesta nova campanya, escollida pels responsables dels diferents centres d'esplai del MCECC, **pretén apropar a esplais, monitors, monitores, pares, mares i tots els agents educatius i socials que ho considerin rellevant la importància que les noves tecnologies de la informació i la comunicació han pres en la societat actual**, així com les eines principals per a fer-ne un bon ús i aprofitar les seves potencialitats educatives.

Hem volgut que l'espai central d'aquesta campanya fos una pàgina web per tal de donar sentit al propi contingut i essència de la iniciativa, i també per tenir una capacitat de difusió més àmplia de tots els seus continguts i reflexions.

Iniciarem el viatge amb una aproximació a les noves tecnologies de la informació i la comunicació per apropar-nos després a la seva entrada i ús en l'àmbit educatiu i, finalment, a les possibilitats que els centres d'esplai tenen per fer de les noves tecnologies un suport important en la gestió i activitats del centre.

Considerem que el lleure educatiu disposa d'una gran oportunitat per introduir cada cop més les noves tecnologies als centres, millorant així el funcionament dels propis esplais i, sobretot, per millorar l'aprenentatge, coneixements, creativitat, reflexió i, en definitiva, el desenvolupament integral d'infants i joves.

Al llarg de la campanya oferim **recomanacions a monitors i famílies per tal de viure de manera compartida i pedagògica l'entrada de les TIC als esplais o a les llars**, així com un reguitzell de recursos, llocs web o aplicacions que són interessants d'utilitzar amb infants i joves.

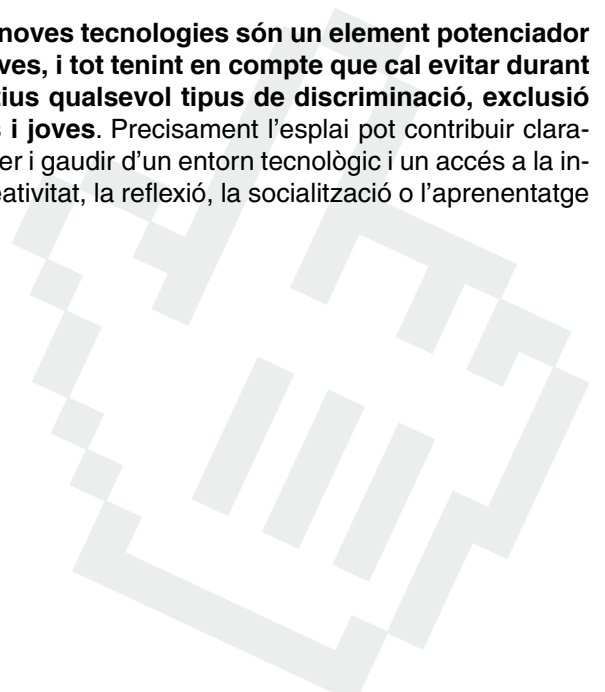
També us apropem un dossier amb activitats per a realitzar amb les diferents franges d'edat de l'esplai on les noves tecnologies tenen un paper important.

A més dels continguts de la campanya, al llarg de tot el curs disposarem d'un seguit d'activitats i iniciatives vinculades a aquest tema i de les quals us anirem ampliant la informació a mesura que s'apropin les dates de realització. Ens referim a la celebració de la Joresco i la Matxembrada, les dues grans trobades dels centres del MCECC, la realització d'un Estris especial sobre noves tecnologies o la realització d'una gimcana tecnològica amb tots els centres, entre d'altres.

També l'agenda del MCECC d'aquest curs incorpora continguts al voltant de les noves tecnologies, els seus usos o les principals xarxes socials i aplicacions.

Finalment, no oblideu que ja disposeu del **hashtag** o etiqueta de Twitter #esplaidigital per tal que entre tots anem elaborant una conversa continuada al llarg del curs sobre les noves tecnologies i l'esplai o qualsevol aspecte relacionat que vulgueu compartir.

Hem elaborat aquesta campanya amb la convicció que **les noves tecnologies són un element potenciador de l'aprenentatge i el creixement personal d'infants i joves, i tot tenint en compte que cal evitar durant el procés d'incorporació de les TIC als centres educatius qualsevol tipus de discriminació, exclusió social o analfabetització tecnològica per part d'infants i joves**. Precisament l'esplai pot contribuir clarament a que els més petits disposin dels recursos per conèixer i gaudir d'un entorn tecnològic i un accés a la informació que els permeti desenvolupar aspectes com la creativitat, la reflexió, la socialització o l'aprenentatge a través de les TIC.

Activitats i iniciatives de la campanya:

Juntament amb tots els materials que us oferim a la campanya del present curs, des del MCECC durem a terme diverses activitats i accions vinculades a la mateixa amb els centres d'esplai i els seus infants i joves com a principals destinataris. A continuació us esmentem les més destacades:

- **Gimcana tecnològica:** l'Àmbit de noves tecnologies del MCECC desenvoluparà una gimcana tecnològica en la qual es tractarà d'animar a la participació a tots els centres d'esplai. Gràcies a les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies, en aquest cas utilitzarem les conegudes Apps per portar a terme una gimcana amb un caràcter el més innovador possible.
- **Estris Novembre-desembre 2012:** amb motiu de la campanya escollida per tots els centres, la revista Estris dedicarà el darrer número de l'any 2012 a les noves tecnologies i al seu ús en l'educació en el lleure. Com és habitual, a més dels articles en profunditat sobre el tema central, també oferirà alguns recursos i experiències al voltant de les noves tecnologies a l'esplai.
- **Estris.cat:** un altre projecte que començarà properament, vinculat a les noves tecnologies i el lleure educatiu, serà la posada en escena del nou portal de la revista Estris, Estris.cat, una nova pàgina web que permetrà difondre a la xarxa el més destacat de la publicació i, a més, oferirà nous continguts d'actualitat sobre el món del lleure, vídeos amb entrevistes del sector, opinió, enquestes i molts recursos i activitats per ser utilitzats a l'esplai. A més, també millorarà la presència de la revista a les xarxes socials.
- **Nou Gesplai:** el gestor dels centres d'esplai, Gesplai, s'ha renovat completament per a oferir-vos un entorn molt més intuïtiu i àgil. En breu us presentarem totes les novetats del *software*, que afavorirà la gestió de documentacions, tràmits, registre, sol·licituds... per part dels centres.
- **Trobada de Monitors i Monitores de Catalunya i Matxembrada:** les dues grans trobades anuals del MCECC també tindran a les noves tecnologies com a protagonistes. La trobada de monitors dels centres de Catalunya tindrà lloc els dies 20 i 21 d'abril, mentre que la trobada d'adolescents i joves serà l'11 i 12 de maig de 2013.
- **Agenda MCECC:** el curs 2012/2013 ja té la seva agenda del MCECC, amb un seguit de recomanacions i consells al voltant de les noves tecnologies.
- **Hashtag o etiqueta de campanya:** al llarg de la campanya disposarem d'una etiqueta per poder parlar de les noves tecnologies a l'esplai a través del Twitter.
- **Geocaching MCECC:** una altra iniciativa fruit de la campanya consisteix en la creació d'un *geocaching* a les seus de tots els centres del MCECC. Us facilitarem tota la informació perquè conegueu en què consisteix i com dur a terme l'acció, i tindreu el suport de l'Àmbit de noves tecnologies. L'objectiu és donar més rellevància als centres en el seu territori gràcies a les possibilitats que ens ofereixen les noves tecnologies.

Noves tecnologies

Què entenem per noves tecnologies?

El concepte de Noves Tecnologies ha disposat de moltes definicions al llarg dels darrers anys fins al punt d'arribar a ser qüestionat. I és que el fet de parlar de 'noves' fa que el terme pugui resultar caduc a mesura que les novetats tecnològiques d'un temps passin a quedar relegades per l'aparició d'unes altres novetats més avançades. En tot cas, les conegudes com a **Noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació** troben una bona definició en ser determinades com **el conjunt d'eines, suports i canals per al tractament i l'accés a la informació**.

En efecte, l'obtenció de la informació (en una pàgina web, diari, canal digital terrestre, canal on-line, xarxa social, etc.) ha estat un dels principals components de la coneguda revolució digital.

Juntament amb aquesta definició hem d'incorporar necessàriament conceptes com el de **difusió de la informació o interacció amb altres persones o col·lectius**. A més, les primeres definicions sobre les noves tecnologies no contemplaven en tota la seva magnitud fenòmens com el de les xarxes socials, els *smartphones* o *tablets* i tots els nous dispositius i aplicacions informàtiques que han sorgit en els darrers anys.

En conjunt, totes les constants millores tecnològiques que contribueixen a la relació entre l'usuari i la informació, i a la relació usuari-usuari, són punts centrals per parlar de les noves tecnologies del segle XXI.

La generació digital: un canvi de direcció

Les anomenades Noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC), personalitzades sobretot en internet, s'han desenvolupat i incorporat en la vida de les persones a una velocitat vertiginosa durant els darrers anys. Els efectes que la xarxa ha tingut en els ciutadans, les organitzacions, empreses, institucions i els governs s'han manifestat sobretot en la darrera dècada, cada cop de forma més protagonista. Si mirem al nostre voltant s'observen **clars canvis en la forma de comunicar-se, organitzar-se, gestionar els recursos, treballar o fins i tot divertir-se**. L'anomenada societat de la informació o del coneixement es caracteritza, entre d'altres elements, per la **possibilitat d'accedir a quantitats quasi infinites d'informació i de connectar-se amb altres col·lectius o persones molt més enllà dels límits de l'espai i el temps**.

Els infants i joves d'avui dia són reflex d'un canvi de paradigma comunicatiu. Els anys precedents al seu naixement o les seves primeres etapes vitals han coincidit amb l'eclosió de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació).

Per la seva banda, els adults d'ara han conegut recentment el creixement d'internet, l'aparició dels primers *smartphones* i *tablets* o l'explosió de les xarxes socials. Tanmateix, la diferència amb els més petits resideix en el fet de no haver-ho viscut i integrat en el seu quotidià des d'infants. És, per tant, **la infància d'ara la coneguda com a generació digital, una generació que, juntament amb les del futur, ha de marcar un nou sistema de comunicació i relació en societat que ja comença a ser una realitat**.

Davant d'això, és necessari contemplar les noves tecnologies com a part important del desenvolupament integral de la persona, i és des d'aquest objectiu i prisma des del qual hem d'aprofitar totes les potencialitats que les TIC ens ofereixen en tots els àmbits de l'ésser humà.

TIC i educació

L'educació no ha quedat al marge d'aquest canvi de paradigma que les noves tecnologies ens ofereixen. **Cada cop més, les aules de les escoles, instituts i universitats d'arreu veuen com la introducció de les TIC és un element potenciador de l'aprenentatge dels estudiants**. Tanmateix, l'impacte que l'àmbit educatiu ha rebut de les noves tecnologies encara dista molt d'allò que les TIC poden oferir.

I és que, juntament amb l'entrada de les noves tecnologies a les institucions educatives, cal també un canvi de mentalitat i actitud vers elles i allò que impliquen, la qual cosa ha provocat que el procés d'adaptació sigui més llarg en el temps, encara no finalitzat.

Altres raons com la necessitat d'una forta inversió en equipaments, la dificultat d'adaptació dels propis docents o el recolzament institucional també han alentit aquesta nova etapa. Tot i això, el més important perquè el canvi en l'àmbit educatiu es produeixi és tenir clar que **les TIC suposen una via per millorar la qualitat de l'ensenyament i un camí per donar resposta a les noves exigències que planteja la societat de la informació**. No es tracta només d'un repte, sinó d'una necessitat perquè infants i joves puguin desenvolupar-se sense problemes dins d'aquesta nova societat on han de ser els veritables protagonistes.

Cal remarcar, també, que ens trobem davant d'un procés complex que necessàriament ha de ser progressiu per evitar que desemboqui en situacions d'analfabetització tecnològica o exclusió social per part dels agents implicats.

TIC i lleure educatiu

Dins de les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies en l'àmbit educatiu, l'educació en el lleure és un dels espais on les TIC poden tenir un millor accés i desenvolupament.

I és que el lleure educatiu disposa d'uns factors força exclusius que permeten que les TIC tinguin cabuda en molts aspectes del seu dia a dia:

En primer lloc, l'educació en el lleure és un espai amb gran capacitat d'innovació, de canvi, de creativitat, d'evolució. Des d'aquesta perspectiva, **les activitats amb infants i joves es poden veure afavorides per l'adveniment de les noves tecnologies, que al cap i a la fi són noves eines i recursos perquè monitores i monitores treballin els seus objectius pedagògics durant les activitats**. Només condicionat per la dificultat de comptar amb els equipaments adequats, els centres d'esplai, caus, centres diaris, etc., tenen l'oportunitat d'utilitzar les noves tecnologies en favor del desenvolupament integral dels infants.

Si ho comparem amb altres entorns de l'àmbit educatiu com l'escola, principalment, el lleure educatiu disposa de més facilitat per incorporar nous elements tecnològics a les activitats, amb menys condicionants per part del sistema educatiu per implantar-les. En aquest sentit, **els centres de lleure educatiu tenen la possibilitat de ser més autònoms i menys dependents a l'hora d'incorporar les noves tecnologies al seu treball educatiu diari**.

També el tipus d'activitats que es realitzen en l'educació en el lleure afavoreix l'entrada de les TIC i, sense cap mena de dubte, suposen un valor afegit per a la qualitat pedagògica, l'aprenentatge i la motivació dels infants. Per exemple, els centres d'interès d'unes colònies, campaments, curs, etc., es poden veure molt afavorits amb la incorporació de les noves tecnologies. A les disfresses, l'argument o la interpretació podem afegir ara nous elements relacionats amb la música, la imatge o les xarxes socials que permeten arribar de manera encara més potent als infants i joves.

Finalment, i com veurem més endavant, les noves tecnologies també són un suport important per al funcionament diari dels centres d'esplai. La gestió de la informació i la documentació, la relació amb les famílies dels participants, amb altres entitats, organitzacions o institucions, els tràmits burocràtics durant un curs o la presentació de projectes s'han vist potenciats, enriquits i agilitzats per l'entrada de les noves tecnologies als centres.

En conjunt, **l'educació en el lleure disposa de la gran oportunitat de conèixer, escollir i integrar en les seves activitats i quotidià aquelles innovacions tecnològiques que puguin millorar el seu funcionament i qualitat pedagògica any rere any**. Com ha succeït sempre, el lleure educatiu és un mirall de molts aspectes de la societat que intenta destriar aquells elements que afavoreixen el creixement com a persones dels infants i joves. És sota aquest prisma que l'educació en el lleure ha de saber canalitzar les potencialitats de les noves tecnologies per portar-les al seu terreny i mostrar també als més petits com aquestes poden ser una eina positiva per al nostre dia a dia.

Tecnologia i lleure REpensant la nostra manera de fer

No es quedi en què "tot canviarà". En realitat, tot ja ha canviat. Clou Enrique Dans* en el seu llibre.

La tecnologia està provocant canvis en tres àmbits diferents: les persones, les empreses/entitats i la societat. L'arribada d'un mitjà que permet eliminar distàncies, intermediaris, accedir a fonts d'informació diverses, treballar de manera col·laborativa... ens hauria de fer reflexionar sobre la nostra manera de fer en el nostre centre d'esplai. Aprofitem-lo!

Però atenció: allò que nosaltres podríem considerar com habitual, per a d'altres persones podria significar un canvi important el qual no sempre tenen perquè estar disposades a fer. Potser us trobareu famílies o, fins i tot, companys que posin en dubte l'ús de les tecnologies en els centres d'esplai. Alguns poden justificar-se dient que l'esplai és un lloc per "desconnectar", per gaudir de les relacions d'amistat presencials, de la natura, dels jocs tradicionals..., i tenen raó. Però la introducció de la tecnologia dins les activitats convencionals no vol dir que les substituïm sinó que les enriqueim i complementem. El centre d'esplai pot contribuir a pal·liar les diferències relacionades amb l'esclatxa digital oferint, per igual, un accés a les tecnologies a tots els infants i joves. No es tracta, doncs, de que omplim els esplais d'ordinadors o dispositius mòbils, sinó de fer servir amb seny la tecnologia de què ja disposem, tot pensant en activitats on tots i totes hi puguin participar.

REpensar la manera de fer vol dir actualitzar-se per tal d'obtenir el màxim benefici de la tecnologia, descobrir noves maneres d'apropar-nos a la realitat dels infants i joves, voler compartir coneixement.

REpensar la manera de fer també significa elaborar una autoanàlisi de nosaltres i el nostre equip, per saber i conèixer les nostres competències digitals i necessitats. Perquè l'ús de les tecnologies a l'esplai significa l'aprenentatge constant i el coneixement tant de les possibilitats com de les limitacions. Vosaltres sou els responsables del bon ús de les tecnologies del vostre esplai. I heu de saber no només com funcionen sinó, com les farem servir i amb quina finalitat.

En aquesta agenda hem volgut fer un petit recull de recursos, idees i recomanacions per al vostre dia a dia a l'esplai. Cal dir, que estem parlant d'un mitjà on es produeixen canvis vertiginosos i que és important revisar les fonts originals per conèixer les modificacions portades a terme al llarg de l'any.

Enrique Dans: **Todo va a cambiar. Tecnología y evolución: adaptarse o desaparecer.*

Deusto SA Ediciones. Barcelona, 2010

(www.enriquedans.com)

PREVENCIÓ I RISCOS

Al costat de les potencialitats educatives de les noves tecnologies trobem un seguit de riscos que cal tenir presents. En aquest sentit, i com succeeix en altres àmbits vitals, **la prevenció dels riscos i el coneixement de l'entorn on actuem, en aquest cas la xarxa, són les millors eines perquè infants i joves gaudeixin d'una experiència positiva amb l'ús de les TIC.** A continuació us presentem els principals riscos i els mètodes de prevenció més adients per a cada situació.

Dades personals i privacitat a la xarxa

Tal com passa a la vida real, la no virtual, **a la xarxa disposem com a infants, joves o adults d'una identitat pròpia i única, amb noms i cognoms, amb dades personals i amb una personalitat concreta.** També com a la vida real, **hem de tenir cura de qui accedeix i amb quins permisos a les nostres dades per tal que la nostra identitat, en aquest cas digital, no estigui sota cap risc.**

Les dades personals, el nostre correu electrònic, gestor principal de les nostres comunicacions a internet, o la seguretat del nostre ordinador o dispositiu, són elements primordials que sempre cal tractar amb la màxima seguretat possible mitjançant alguns passos senzills.

[Vídeo: Amazing mind reader reveals his "gift"](#)

Mesures de prevenció

A l'ordinador:

- Comptar amb antivirus i tallafocs activats.
- Realitzar anàlisis periòdiques de possibles infeccions.
- Disposar de contrasenya d'accés al PC (recomanable).
- Realitzar còpies de seguretat periòdiques.

A internet:

- Bloquejar les finestres emergents i només afegir-hi excepcions.
- Connectar-nos a xarxes segures (casa, escola, etc.).
- Contrasenyes alfanumèriques.
- Contrasenyes diferents (no utilitzar sempre la mateixa).
- Tancar sempre les sessions en qualsevol lloc on estiguem *loguejats*.
- Vigilar si fem *login* des d'espais públics.

Als dispositius perifèrics:

- Fer sempre una anàlisi de USB, Disc Dur Extern, etc. desconegut que utilitzem al nostre PC.
- Si l'hem introduït a un PC aliè, analitzar-lo també.
- Fer còpia de seguretat del contingut important.

A l'smartphone:

- Comptar amb un antivirus.
- Bloqueig automàtic i codi o patró per accedir-hi.
- Tancar les Apps.
- Tancar sessions.
- Connectar-nos a xarxes segures.

Vídeo Entre línies TV3: Ciberpolícies: <http://www.tv3.cat/videos/233425417/Ciberpolícies>

Xarxes socials

Dins del conjunt d'internet, les xarxes socials s'han convertit en els darrers anys en un fenomen molt potent en el qual encara estem aprenent a interactuar.

Infants i joves parteixen amb l'avantatge de pertànyer a una generació digital que està fent de la xarxa i les noves tecnologies una eina d'aprenentatge, coneixement i entreteniment implícita en el seu creixement. Tanmateix, **el desconeixement total de l'entorn fa que sigui important una orientació en l'ús de les xarxes socials, riscos i mètodes de prevenció principals.**

Mesures de prevenció en l'ús de les xarxes socials:

- No diguem les contrasenyes a ningú i evitem que les puguin mirar.
- Utilitzem contrasenyes segures.
- Tancar sempre les sessions, sobretot en espais públics.
- No guardar les contrasenyes, sobretot en espais públics.
- Si descobreixes que han entrat al teu compte, cal comunicar-ho i denunciar-ho.
- Si algú suplanta la teva personalitat i es fa passar per tu, cal comunicar-ho i denunciar-ho.

Recomanem:

Fent @mics (30 Minuts, Televisió de Catalunya, 30/08/2009).

Veure el vídeo: <http://www.tv3.cat/videos/1169719/Fent-mics>

La informació del nostre perfil: sabem què poden veure els altres?

Tenir en compte:

- Quin grau de seguretat i privacitat tenim als nostres comptes de Facebook o d'altres xarxes socials.
- Conèixer quina informació posa al nostre perfil.
- Conèixer si els altres poden o no poden publicar al nostre mur.
- Conèixer si tenim activat algun tipus de servei de geolocalització.
- Conèixer quines aplicacions externes a les xarxes socials tenim vinculades.
- Comprovar les imatges nostres, així com els etiquetats que ens fan d'altres persones.
- Evitar que amics coneguts a la xarxa puguin veure informacions que no desitgem o puguin fer ús de les nostres publicacions.
- Prendre consciència que les nostres publicacions, imatges, etiquetes, etc. poden afectar a terceres persones.

Video Redes sociales y privacidad: Cuida lo que publicas sobre los demás.

VÍDEO: <http://www.youtube.com/watch?v=XASJM7K9EEo>

Utilització excessiva de les xarxes socials

Tenir en compte:

- Evitar la dependència a connectar-nos durant un temps massa extens cada dia.
- Disposar d'un entorn relacional propi a la vida real, amics, família, etc.
- Relacionar-nos a la xarxa, principalment, amb persones del nostre entorn físic real.

Riscos lleus o moderats:

- **Ús abusiu i/o freqüent** – Un noi no rendeix a l'IES per haver estat tot el cap de setmana jugant a un nou joc de la consola.
- **Sedentarisme** – Una noia amb sobrepès es passa tot el temps lliure davant de la pantalla i no fa exercici.
- **Agregar gent desconeguda** – Un estudi revela que un adolescent té, per mitjana, 116 persones agregades com amics al MSN Messenger®. Realment les coneix a totes?
- **Relacions distorsionades** – Un noi força tímid posa més energia en relacionar-se a través de xats i fòrums que amb el seus amics.

Riscos importants o greus:

- **Assetjament de caire grupal** – Dos nois insulten un tercer noi/a mitjançant missatges públics publicats a un bloc o privats a través d'una xarxa social.
- **Assetjament de caire afectiu o sexual** – Un adult que es fa passar per jove és agregat per una noia de la qual treu imatges i dades personals.
- **Quedar amb persones desconegudes** (sense anar acompanyat) – Un noia queda amb un noi a un parc (sense saber edat ni identitat real).
- **Addicció i aïllament** – Un noi es passa tot el temps jugant a un joc en xarxa sense sortir de l'habitació. Sovint no va a classe i es queda a casa.

Pràctiques perilloses i d'assetjament a les xarxes socials i internet

Associades a internet i a les pròpies xarxes socials, en les darreres dècades s'han detectat diverses pràctiques ofensives a la xarxa de les quals els infants i adolescents poden ser-ne l'objectiu principal.

És important, per tant, que coneguim quines són aquestes pràctiques negatives, com poden detectar-les si en són víctimes, com poden prevenir-les i, molt important, com actuar i a qui adreçar-se en cas de patir algun tipus d'assetjament virtual.

Cyberbulling

Assetjament a la xarxa de menor a menor d'edat a través de les xarxes socials.

Característiques: un menor amenaça, humilia, molesta o destorba a un altre menor a través d'internet o d'altres mitjans tecnològics.

Com cal prevenir i actuar en cas de ser-ne l'afectat?

- No responguis a provocacions, ignora-les.
- Comporta't amb educació a la xarxa, t'allunyarà de tenir problemes.
- Si et molesten, deixa la connexió i demana ajuda.
- No facilitis dades personals a ningú.
- Si et sents assetjat, guarda les proves, converses...

Grooming

Assetjament d'un adult a un menor a través de les xarxes socials.

Característiques: mitjançant una xarxa social, un adult intenta guanyar-se la confiança d'un menor. Te relació directa amb els casos de pederàstia, pornografia infantil o assetjament sexual.

Sexting

Enviament de continguts eròtics o pornogràfics mitjançant internet o el telèfon mòbil.

Característiques: pot portar a la *sextorsió*. Una persona fa xantatge a l'altra perquè posseeix una imatge seva enviada per *sexting*.

Com cal prevenir i actuar en cas de ser-ne l'afectat?

- No proporcionar imatges o informacions comprometedores ni posar-les a l'abast de terceres persones a través de les xarxes socials.
- Evitar que ens puguin treure imatges del PC mitjançant una bona seguretat del mateix.
- No cedir a cap tipus de xantatge a la xarxa.

L'ABC de la Xarxa.

Has publicat mai a Internet nom i cognoms dels infants de l'esplai? Has compartit mai la contrasenya del bloc de l'esplai? Abans de seguir connectat llegeix aquestes recomanacions i transmet-les al teu equip i grup:

- **Controla la teva identitat i la del teu esplai.** Sigues curós amb la informació que inclou en els perfils i els blocs, especialment amb les dades personals (telèfons, adreces, dades bancàries...).
- **Si publiquessis fotos o vídeos has de tenir en compte que hi ha algunes xarxes socials que obliguen a acceptar la cessió de la gestió d'aquest material.**
- **Respecta els altres i a tu mateix.** No insultis, i comporta't com ho faries normalment. No pugis i etiquetis fotos sense permís dels que hi surten o dels seus tutors. Recorda, també, que escriure en majúscules a la Xarxa equival a cridar.

- **Honestedat, no ingenuïtat.** La informació que dones són pistes per vendre't productes o serveis. A més, de què persones malintencionades poden fer-les servir per altres finalitats.
- **Les contrasenyes són PRIVADES.** Fes servir una contrasenya complexa (majúscules, minúscules, lletres, números, símbols...), diferent per a cada lloc i no la donis a ningú. Què passaria si algú es fes passar per tu en una xarxa social?
- **Denuncia els abusos.** Cos dels Mossos d'Esquadra: bit.ly/GLTbcN (telèfon d'emergències: 112)

Consulta més informació a:

Autoritat Catalana de Protecció de Dades:
www.apd.cat/ca/index.php

CESICAT: <https://www.cesicat.cat/ca/target/ciutadans>

Pantallas Amigas: www.pantallasamigas.net/

XTEC: www.xtec.cat/web/guest/internet_segura

Enllaços i recomanacions

Denunciar males pràctiques a la xarxa:

- Protegeles.com (Govern d'Espanya)
- Internetsinacoso.com
- Cibercentinelas.org
- Piscalabis.net

Conèixer els drets dels menors:

- Portaldelmenor.es
- Dretsinfant.cat
- <http://www.peretarres.org/50anys/exposicio.asp>

Normativa sobre protecció de dades:

http://www.apd.cat/ca/contingut.php?cont_id=132&cat_id=122

Recomanem:

Vídeos sobre privacitat per a joves (Agència Catalana de Protecció de Dades):

Així de fàcil: a internet mai saps què faran amb les teves imatge

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=14

Bunnyboy: a internet pots ser qualsevol

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=15

Hotbabe: sorpresa!

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=17

La tutoria: no sempre ets anònim com penses

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=18

L'àlbum de fotos: com et veuran en un futur?

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=19

Només era una broma: tu decideixes què vols que sàpiguen els altres

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=13

Poke: tranquil, això només passa a les pel·lícules

http://www.apd.cat/ca/reproductorMultimedia.php?mul_id=20

TIC i gestió del centre

Les noves tecnologies també s'han convertit en una **eina molt important per a reduir processos, gestionar millor la informació o les dades i, en definitiva, generar més eficàcia en la gestió del dia a dia, del quotidià.**

L'educació en el lleure compta també amb l'oportunitat d'utilitzar les noves tecnologies per millorar i optimitzar la seva gestió. Per tant, és indispensable que l'equip de monitors conegui les principals eines disponibles al seu abast i les integri en el treball diari del centre tant en l'organització de les tasques, reunions, registre d'inscripcions o presentacions del centre cada cop disposem de més eines facilitadores de la nostra tasca. Aquí us esmentem un seguit de recursos interessants.

Eines per a la gestió de l'esplai

Un punt essencial de la gestió interna del centre és tota la documentació que fa referència a inscripcions dels participants, seguiment de pagaments o beques, redacció i presentació de projectes, etc. En aquest sentit, **les noves tecnologies ens faciliten molt els procediments relacionats amb la redacció, classificació i seguretat de tots els documents i arxius del centre.**

Programari lliure

Què és?

La Viquipèdia el defineix així: "El programari lliure (en anglès free software) és el programari que pot ser usat, estudiat i modificat sense restriccions, i que pot ser copiat i redistribuït ... sense cap restricció".

Com que els programes es poden redistribuir lliurement, en molts casos els podem trobar gratuïts a Internet.

Ara bé, no és exactament el mateix el programari lliure que el programari gratuït, perquè en aquest últim darrer no s'asseguren els drets de modificació i redistribució del programa. Per tant, el programari lliure a més de ser en molts casos gratuït té també un component ètic amb el sistema social de la distribució i l'ús de programes.

Per què ens pot interessar?

Ens pot anar molt bé per equipar els nostres ordinadors sense el cost que ens suposarien les llicències de programari de propietat o privatiu.

Exemples:

Per navegar per Internet podem utilitzar **Mozilla Firefox**. Per elaborar documents i presentacions? El **LibreOffice** és un paquet ofimàtic lliure derivat de l'**OpenOffice** que és compatible amb el **Microsoft Office**. Voleu editar un vídeo dels campaments? L'**OpenShot** és un editor de vídeo que pot treballar amb diversos formats. Permet modificar vídeos o crear-ne de nous important imatges i fitxers de so. Si el que necessiteu és donar un aire diferent a les fotos, podeu fer servir el **GIMP**. Es pot utilitzar com a simple programa de dibuix o com a programa de retoc fotogràfic professional. Voleu jugar amb els infants o joves a gravar sons i després editar-los? Podeu fer-ho amb l'**Audacity**.

Trobareu un bon recull de programari lliure en català a: www.softcatala.org

Altres blocs que recullen recursos útils:
cooltoolsforschools.wikispaces.com/
[educacioilestic.blogspot.com/es/](http://educacioilestic.blogspot.com.es/)
<http://betesiclicks.com/>

Entorn Office i Open Office

Descripció:

El més conegut per tots, és l'entorn que incorpora les principals eines per a la gestió de tasques. Redacció de textos, graelles, presentacions o bases de dades són possibles amb els diferents programes que inclou (Word, Excel, Power Point, Acces, Publisher, entre d'altres).

Més informació: <http://office.microsoft.com/es-es/>

http://ca.wikipedia.org/wiki/Microsoft_Office

En el cas d'Open Office és un programari o *software* de llicència lliure, per la qual cosa el podem instal·lar totalment de franc al nostre PC de l'esplai i disposarem de les seves actualitzacions periòdiques també de manera gratuïta.

Algunes tasques a l'esplai: redacció de projectes o activitats, creació de graelles d'inscripcions, bases de dades dels participants, presentacions del centre, presentacions per a activitats, etc.

Més informació:

<http://www.openoffice.org/es/>

<http://ca.wikipedia.org/wiki/OpenOffice.org>

Eines i recursos de la xarxa: Google docs, calendar, dropbox, Teambox, formularis, doodle

La web 2.0 ens ofereix nombroses eines gratuïtes que podem fer servir per planificar i crear les nostres activitats i projectes.

- Si ens hem de posar d'acord en una data per una sortida o en una destinació, podem sotmetre la decisió a votació mitjançant **doodle.com**.
- Si volem fer una enquesta entre mares i pares, o els propis nens i nenes podem crear un formulari a **Google Docs**. També Google ens ofereix el servei de creació de calendaris que podem compartir, consultar des del mòbil i fins i tot publicar al nostre bloc.
- Si volem passar-nos fitxers pesats, com ara fotos o vídeos, podem emmagatzemar-los de forma virtual a **Dropbox.com**

- I fins i tot per preparar les activitats i jocs podem estalviar temps tot emprant eines per generar materials didàctics. A **enelnuvol.blogspot.com.es/2011/10/150-eines-gratuïtes-per-crear-materials.html** trobareu un llistat important de generadors de sopes de lletres, mots encreuats, puzzles, pòsters, cartells, còmics, animacions, cartogrames, laberints, etc.

Tot allò que se us pugui ocórrer, probablement ja existeix a Internet!

Altres blocs que recullen recursos útils:

cooltoolsforschools.wikispaces.com/
educacioilestic.blogspot.com/es/
<http://betesiclicks.com/>

Google Drive (antic Google Docs)

Descripció:

Amb funcionalitats molt semblants a l'entorn Office, la seva principal virtut és que tindrem els documents en xarxa i els podrem compartir amb qui vulguem. Amb això aconseguim que un mateix document sempre estigui en la seva darrera versió, que pugui ser actualitzat per diverses persones i a més evitem el risc de perdre l'arxiu per un problema informàtic al nostre PC.

Algunes tasques a l'esplai: ens permet pràcticament les mateixes que l'entorn Office, afegint-hi la seva condició d'estar on-line. A més, podem crear, per exemple, formularis d'inscripció, de cessió de drets d'imatge, de participació a un acte del centre... perquè els participants l'emplenin on-line.

Més informació: drive.google.com, a docs.google.com i a http://ca.wikipedia.org/wiki/Google_Docs_%26_Spreadsheets

Google Calendar

Descripció:

Calendari en xarxa vinculat a un o diversos comptes de correu. Podem tenir diversos calendaris simultanis, per exemple un de personal, un de laboral, un de l'esplai compartit amb la resta de monitors, etc. Tot funciona en base a permisos, per tant només veuran cada calendari les persones que nosaltres vulguem.

Algunes tasques a l'esplai: calendari compartit amb l'equip de monitors, calendari compartit amb el grup de joves, calendari d'activitats del centre durant el curs compartit amb famílies i participants, etc.

Més informació: www.google.com/calendar i a http://ca.wikipedia.org/wiki/Google_Calendar

Doodle

Descripció:

Eina per a concretar reunions, trobades o convocatòries de qualsevol tipus amb un grup de persones. L'ús és molt senzill, només cal omplir les opcions de dia, horari... i convidar els convocats mitjançant el seu correu electrònic. Finalment podem tenir les respostes de tothom i conèixer quin és el dia més indicat per a fer la reunió o cita convocada.

Algunes tasques a l'esplai: concretar reunions, activitats... amb monitors, pares i mares, etc.

Més informació: www.doodle.com

Dropbox

Descripció:

Disc de memòria virtual per a guardar arxius i documents i compartir-los amb altres persones. Té una capacitat que va des de les 2GB que tens quan crees el compte fins a les 18GB que pots aconseguir a mesura que altres persones s'hi uneixen a través teu. Altres opcions també interessants són Google Drive, Skydrive o Cubby.

Algunes tasques a l'esplai: guardar documents, imatges, activitats, projectes... importants del centre a mode de còpia de seguretat, com a espai principal o com a via per a passar-se arxius entre l'equip de monitors.

Més informació: www.dropbox.com i a <http://ca.wikipedia.org/wiki/Dropbox>

Flickr

Descripció:

Comunitat virtual de fotografies i vídeos on pots penjar les imatges i vídeos que desitgis amb diferents tipus de permisos, llicències, drets, privacitat, etc. Pots escollir qui pot veure les imatges (només monitors, per exemple). Permet que les imatges es puguin descarregar en la màxima qualitat, així com la creació d'àlbums diferents. Permet pujar 100MB mensuals en fotografies fins a un total de 200 imatges al mes.

Algunes tasques a l'esplai: elaborar àlbums de fotos del centre, activitats, projectes, equip de monitors, etc.

Més informació: www.flickr.com i a <http://ca.wikipedia.org/wiki/Flickr>

Picassa

Descripció:

És un organitzador i visor d'imatges que permet la creació d'àlbums públics o privats. Es pot sincronitzar amb el PC per anar actualitzant les imatges que vulguem. També inclou funcionalitats com petits retocs de les fotografies.

Algunes tasques a l'esplai: elaborar àlbums de fotos del centre, activitats, projectes, equip de monitors, etc.

Més informació: <https://picasaweb.google.com>

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Picasa>

CRM

Descripció:

Software o programari per a gestionar la relació amb els participants. Pot ser on-line o off-line, i de franc o de pagament. Alguns bons exemples gratuïts són OpenERP, CiviCRM, HiperGate o SugarCRM. L'eina ens permet registrar totes les gestions que fem amb els participants. Per exemple, amb un simple cop d'ull podem veure quan va ser la darrera reunió amb una família i què s'hi va tractar, quan van fer un pagament d'una quota o quants cops l'hem trucat durant el darrer trimestre.

Algunes tasques a l'esplai: registre de reunions amb actes adjuntades, registre de reunions amb famílies o amb comissions de l'esplai, pagaments pendents, registre de trucades fetes...

Més informació: http://es.wikipedia.org/wiki/Customer_relationship_management

Tràmits del centre

Cada curs, els centres d'esplai i centres diaris compten amb un conjunt de tràmits que cal fer per tal d'assegurar un bon funcionament i en regla de tots els àmbits del centre. Documentació del MCECC, petició de beques o ajuts extraordinaris, inscripcions dels infants, notificació d'activitats... són alguns dels tràmits habituals de cada curs. Les noves tecnologies ens permeten avui realitzar algunes d'aquestes accions de manera telemàtica i sense haver de desplaçar-nos a cap espai físic.

Nou Gesplai

És el gestor informàtic del MCECC que ens permet introduir els llistats d'infants i joves de cada centre, així com les principals activitats del curs i altres tràmits relacionats amb les documentacions que cada curs cal lliurar al MCECC. Aquest 2012 s'ha renovat completament millorant en un grau important la seva navegabilitat, així com incloent-hi noves funcions.

Notificacions d'activitats

Tots els centres han de notificar a la Direcció General de Joventut les diferents activitats que fan al llarg del curs. En concret, és d'obligatòria notificació tota activitat que superi les tres nits consecutives d'estada (dormint fora, com colònies, rutes i campaments) o els cinc dies consecutius (dormint a casa, com un casal d'estiu). Aquest tràmit cal fer-lo com a mínim 20 dies abans de l'activitat i es pot fer on-line a través de la pàgina web de la Generalitat:

Informació sobre les notificacions: <http://www20.gencat.cat/portal/site/OVT/menuitem.8d9f3f7e23c1cd519e629e30b0c0e1a0/?vgnextoid=3734edf8fc0e3210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=3734edf8fc0e3210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall&contentid=ae08ba2cd622c110VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>

Enllaç per a fer una notificació d'activitat a la Direcció General de Joventut:
http://dps.gencat.cat/jov_notis_web/AppJava/notificacions.do?reqCode=clear&forward=enter

Difusió d'activitats del centre

Dins de la gestió interna, un apartat a tenir en compte és la difusió de les activitats que realitzem. En aquest sentit, les cartes enviades a la bústia dels domicilis o bé a través dels infants per fer-les arribar als pares i mares han donat pas, o es complementen, amb totes les possibilitats que avui en dia ens ofereixen les noves tecnologies, principalment internet.

Les **xarxes socials** s'han convertit en un dels principals amplificadors de les activitats de qualsevol organització. La capacitat de les xarxes socials per a fer créixer un missatge és enorme, només cal utilitzar les vies adequades i en la mesura correcta. En aquest sentit, els centres d'esplai compten amb les diferents xarxes per fer arribar al barri, a altres entitats, a infants i famílies, a la parròquia, etc., les activitats i esdeveniments més importants del curs.

Facebook: a través d'aquesta xarxa l'esplai té moltes possibilitats per a difondre o compartir informacions i missatges. Per exemple, es pot informar dels diferents actes del curs puntualment, o també crear esdeveniments per animar a la participació i conèixer qui està interessat en assistir a una activitat, festival, diada, etc. Després d'una diada, per exemple, també podem rebre els comentaris i opinions dels participants tot difonent més el missatge i el resultat de l'acte.

Facebookmania. Les imatges al Facebook

Sabíeu que...

...quan pengem fotos a FB, per molt restringit que sigui l'accés a la pàgina, si un usuari comparteix la foto amb els seus amics, aquesta foto es publica en el seu mur i, en conseqüència, l'està deixant visible als seus amics o inclús a tothom, depenent de les restriccions que tingui en el seu mur.

... quan pengem fotos i vídeos a FB li estem concedint una llicència no exclusiva*, transferible, lliure de drets d'autor i aplicable globalment per utilitzar aquest contingut.

Per tant, abans de penjar i compartir les imatges a Internet podeu fer-vos algunes preguntes com:

- Tinc els permisos de tots els que surten a la foto o vídeo? (recorda que si són menors, el permís l'ha de donar el pare, mare o tutor legal).

- Per què vull penjar aquestes imatges? Per compartir-les amb els meus amics? Per què les puguin veure les famílies?

- Hi hauria cap problema si veiés publicades aquestes imatges en una campanya publicitària de FB (recorda que FB té llicència per fer-ho) o en el mur d'una altra persona?

- Hi ha cap altre lloc on pugui penjar aquestes imatges i sigui d'ús exclusiu del meu centre d'esplai?

Més info: es-es.facebook.com/legal/terms

Vocabulari:

*Llicència no exclusiva: l'autor o autora de les imatges, en aquest cas, no és l'única persona que les pot fer servir. Per tant, no caldrà que l'empresa amb qui es comparteix aquesta llicència demani permís i expliqui les finalitats d'ús de les imatges.

Twitter: en aquest cas, aquesta xarxa de *microblogging* ens permet contactar amb persones, professionals, entitats, associacions, pares i mares... i establir una bona xarxa de connexions de l'esplai amb l'exterior. A més de difondre les nostres activitats, també rebrem informació de tot el que ens envolta i podem establir sinergies amb altres agents socials del barri o del sector.

Tweetdeck / Hootsuite: dues eines molt interessants si volem gestionar els comptes de les xarxes socials de l'esplai des d'un mateix lloc. Ens permet escriure, tuitejar, respondre, esmentar... de manera senzilla des d'un únic espai, i reduir el temps de gestió dels diferents comptes.

Pàgina web/bloc: per últim, és important que el centre disposi d'una pàgina web pròpia o d'un bloc on fer difusió de les seves informacions. Els principals gestors de continguts de blocs gratuïts són Blogger i Wordpress, amb els quals podeu crear una publicació de franc i vincular-la al domini propi, si és que en teniu.

Accessibilitat del nostre bloc

Què es?

És la possibilitat que ofereix un web per ser visitat per qualsevol persona i des de qualsevol dispositiu. Hem de garantir que tothom, independentment de les seves condicions físiques o psíquiques, pugui accedir als continguts que publiquem.

Dels organismes que promouen l'accessibilitat el més coneguts és el W3C, que ha publicat nombrosos documents que us poden servir de guia (www.w3c.es).

Què podem fer?

Algunes recomanacions senzilles:

- **Proporcioneu descripcions alternatives per a les imatges i vídeos.** Una persona invident utilitza un navegador que llegeix allò que hem escrit a les propietats de la imatge. Si pengem vídeos, hauríem d'afegir subtítols per a les persones amb deficiències auditives.

- **Feu un bon us dels colors*.** Utilitzeu estils en negretes o itàliques per destacar un text. Si ho feu mitjançant un color diferent, algú amb deficiències visuals podria perdre's aquesta informació. A més, cal combinar colors de fons i de text amb prou contrast.

- **Utilitzeu un llenguatge fàcil i entenedor** per garantir que els continguts seran comprensibles per a la majoria de visitants, especialment per a persones amb discapacitats cognitives o amb dificultats en la lectura. Alineeu el text a l'esquerra per facilitar una lectura fàcil.

*Sabies que...

Al voltant d'un 10% de la població espanyola pateix algun grau de daltonisme.

Com veuen aquestes persones el vostre bloc? Visualitzeu-lo mitjançant webs especialitzades com **vischeck.com**.

Comproveu amb **Colour Contrast Analyser** si els colors del vostre blog presenten prou contrast.

Newsletter: una altra opció de difusió periòdica de les activitats del centre és la creació d'un butlletí digital que podem enviar per correu electrònic. Existeixen eines molt interessants com <http://letterpop.com> que ens permeten crear de forma senzilla el butlletí electrònic, i a més ens permeten enviar-lo per mail, compartir-lo a Facebook, Twitter, Flickr o a través de l'RSS.

Llicències Creative Commons

Heu fet un vídeo amb les activitats de la Castanyada i ara li voleu posar música? Heu fet un cartell per anunciar una excursió i el voleu il·lustrar amb una fotografia? Voleu que els nens i nenes muntin un vídeo a partir d'altres ja existents? I després segur que ho voldreu compartir a Internet!

Dins la Xarxa trobareu molt material com cançons, imatges o filmacions que us poden ajudar. Ara bé, si feu servir àudio, fotos o vídeo creats per altres persones, cal que tingueu en compte que potser no han donat el seu permís perquè s'utilitzin per a crear altres obres i es difonguin per Internet.

Per assegurar-vos que feu servir obres que permeten la seva reproducció i lliure difusió, podeu recórrer al cercador de la pàgina: **cat.creativecommons.org**

Aquí hi trobareu informació sobre què són i com funcionen les **Llicències Creative Commons**.

Són llicències que utilitzen autors que no volen tenir tots els drets sobre les seves obres com els ofereix la llei de la propietat intel·lectual. N'hi ha algunes que permeten fer-ne ús de l'obra així com la creació d'obres derivades, sempre que se'n reconegui l'autoria.

Tipus de llicències:

- **Reconeixement (Attribution):** En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència caldrà reconèixer l'autoria.
- **No Comercial (Non commercial):** L'explotació de l'obra queda limitada a usos no comercials.
- **Sense Obres Derivades (No Derivate Works):** L'autorització per explotar l'obra no inclou la transformació per crear una obra derivada.
- **Compartir Igual (Share alike):** L'explotació autoritzada inclou la creació d'obres derivades sempre que mantinguin la mateixa llicència en ser divulgades.

Presentacions de projectes o activitats del centre

Dins de tota la documentació pròpia de què disposa el centre, és important comptar amb una o diverses presentacions que emmarquin tota l'activitat que duu a terme. **Al més que conegut Power Point, avui hi unim altres eines de presentació molt més interactives** que ens permeten mostrar d'una forma dinàmica el nostre ideari, projecte educatiu, activitats del curs...

Slideshare: és la millor eina per penjar presentacions a la xarxa fetes amb Power Point, Microsoft Word, PDF o Open Office. Ens permet tenir-les a la xarxa, compartir-les o inserir-les dins del nostre bloc/web.

Més informació: www.slideshare.net

Glogster: una sorprenent eina per a crear imatges multimèdia. Tenen l'aparença d'un cartell o pòster, però els lectors poden interactuar amb el seu contingut. La pàgina és una xarxa social on podem compartir les nostres creacions. La majoria dels seus usuaris són adolescents, encara que també s'utilitza en l'àmbit professional.

Més informació: <http://www.glogster.com/> i a <http://ca.wikipedia.org/wiki/Glogster>

Prezi: es tracta d'una altra eina de presentacions on-line, però també amb una única imatge en lloc de diferents diapositives. Una de les característiques és que, un cop creades, podem fer zoom a les presentacions per veure'n els detalls importants.

Més informació: <http://prezi.com/> i a <http://ca.wikipedia.org/wiki/Prezi>

Activitats amb infants i joves

Introducció

A més d'afavorir altres processos i aspectes més relacionats amb el funcionament, gestió o quotidià de l'esplai, les noves tecnologies són una potent eina a tenir en compte dintre de les activitats i projectes amb infants i joves.

A continuació, us oferim un dossier d'activitats per a realitzar a l'esplai on les noves tecnologies tenen un paper protagonista.

A més de les activitats individuals dividides per franges d'edat per a realitzar a l'esplai, us apropem també diverses propostes de projectes de durada més llarga (trimestre, curs, colònies) que podem fer amb adolescents i joves, fomentant la seva participació i fent de les noves tecnologies una eina motivadora i d'aprenentatge.

[Descarregat el dossier d'activitats per imprimir](#)

Geocaching. Tecnologia i natura

Què és el geocaching?

És un joc a l'aire lliure on tots els que hi participen intenten localitzar contenidors amagats, anomenats geoamagatalls, emprant dispositius amb GPS i compartint les seves experiències en línia. Podeu plantejar aquesta activitat com a centre d'interès d'una excursió o com una nova forma d'explorar l'entorn.

Com es juga?

Abans de tot, us heu de registrar com a membres de la comunitat de geocachers: www.geocaching.com/membership/comparison.aspx (gratuït).

Hi ha diferents nivells de dificultat. El més simple consisteix en 3 passes:

Navegar:

- Visiteu la pàgina "Hide & Seek a Caché" www.geocaching.com/seek/default.aspx
- Introduïu el codi postal d'on aneu a fer l'excursió i feu clic a "Cerca"
- Trieu qualsevol geoamagatall de la llista i feu clic al seu nom.
- Introduïu les coordenades del geoamagatall al vostre aparell de GPS

Cercar:

- Utilitzeu el vostre dispositiu amb GPS per ajudar-vos a trobar el Geoamagatall.
- Un cop trobat, dins el contenidor trobareu un quadern de troballes que haureu de signar i tornar-lo a amagar dins el geoamagatall.

Compartir:

- Podeu escriure les vostres històries de cerca i fotos en línia.

Quines són les normes?

- Si preneu alguna cosa del contenidor, hi deixeu alguna altra cosa de valor igual o superior.
- Escriviu alguna cosa sobre la vostra troballa en el diari de troballes.
- Registreu la vostra experiència a www.geocaching.com

Què necessito?

- Un GPS o un smartphone.

Jugant amb Twitter i Whatsapp

Molts adolescents i joves tenen mòbils de darrera generació amb aplicacions per connectar-se a les Xarxes socials i xatejar. Com podem aprofitar aquests recursos des de l'educació en el lleure?

Hi ha diverses activitats on podríem incloure aplicacions com la del Twitter o el WhatsApp.

Podem, per exemple, muntar un concurs fotogràfic a través de Twitter. Cadascú penjarà una foto de l'excursió realitzada per després comentar-les i puntuar-les a través d'un hashtag* que creem per a la ocasió!

També a través d'un hashtag podem comentar durant la setmana la pel·lícula que anirem a veure dissabte a la tarda, per anar preparant el terreny...

WhatsApp és un xat que permet enviar icones. Perquè no muntem un joc de pistes on l'únic que es poden enviar són aquests dibuixos?

També podríem fer un joc de coneixença:

Creem un grup on cadascú enviarà una petita descripció de com és. Després haurem de jugar a encertar cada descripció amb la persona en qüestió. Pot ser una manera divertida de trencar el gel...

I si fem una gimcana on a cada prova ens demanen que enviem una fotografia o un so al grup? Al final amb totes les fotos i els sons podem crear un vídeo!

I així podríem seguir imaginant activitats sense parar. Tot és començar...

***Hashtag:** paraules o frases iniciades mitjançant l'ús d'una #

Codis QR

Què és?

És un codi de barres que permet emmagatzemar informació i ser recuperada mitjançant el seu escaneig a través d'un dispositiu amb càmera com ara un smartphone.

Com treure-li partit?

Recordeu aquells jocs de missatges invisibles escrits amb tinta transparent? Doncs els codis QR permeten transmetre missatges com ara un text o enllaços de forma oculta i només desxifrabls amb l'aparell indicat.

Es poden fer diferents activitats com ara una gimcana per grups, on cada pista està amagada en un codi QR.

És molt senzill:

1. Genereu els codis amb el text de cada pista
2. Imprimeu els codis

3. Col·loqueu-los pels diferents punts de la gimcana

4. Distribuiu un dispositiu mòbil per a cada grup.

I que comenci el joc!

Què necessitem?

Imatge del codi. Existeixen diferents pàgines per generar-la i descarregar-la. Per exemple: es.unitag.fr/qrcode

Lector de codi QR. En funció de la plataforma de lectura que utilitzem, haurem d'instal·lar un programa concret. Un dels més coneguts és I.nigma Reader, compatible amb la majoria de sistemes (Iphone, Android, BlackBerry, etc.): i-nigma.com/

Marcadors / Preferits online Delicious

Quan preparem les sortides amb l'esplai, moltes vegades cerquem informació a la xarxa, com ara activitats, jocs o dades del lloc que visitarem.

Gràcies als marcadors podeu desar les adreces que considereu interessants i compartir-les amb la resta de l'equip de monitors.

A més, podeu utilitzar etiquetes per fer cerques ràpides, crear agrupacions temàtiques (per edats, tipus d'activitats, etc.) i compartir-les amb les mares i pares.

Tot això ens ho faciliten els marcadors socials, serveis online per desar les nostres adreces web preferides i accedir-hi des de qualsevol ordinador.

Com treure-li partit?

Podeu crear una biblioteca de recursos de l'esplai i compartir-la entre els monitors i les

monitores i/o els pares i les mares. Dins la xarxa, existeixen diversos marcadors socials gratuïts com per exemple Delicious:

1. Registreu-vos a www.delicious.com
2. Afegiu el botó del marcador al vostre navegador (opcional però molt còmode)
3. Creeu les carpetes que considereu necessàries (stacks). Poden definir-se'n públiques o privades.
4. Deseu cada enllaç web afegint-li les etiquetes pertinents i situant-los a la carpeta corresponent.
5. Facilita la vostra adreça d'usuari per compartir els vostres enllaços.

I ara... a la recerca de pàgines web interessants!

Publicacions online

Us imagineu que durant les colònies confeccioneu una revista digital? Podríeu organitzar-vos en petits grups de reporters i reporteress per anar a la caça de la notícia, després ho poseu en comú, hi afegiu fotografies i ho compartiu a Internet!

Dins la Xarxa hi ha moltíssimes eines gratuïtes que permeten generar publicacions online.

Us poden ajudar amb tasques com, per exemple, la de publicar el vostre propi cançoner. Probablement ja esteu pensant en fer un concurs de cançoners amb lletres i músiques creades pels propis infants. Seria una bona aplicació!

Hi ha eines, també, que directament ens permeten publicar a Internet documents que ja tenim creats. Us imagineu publicar el vostre ideari per fer-ne difusió?

Exemples

- Per crear **contes**: Tikatok i Story Jumper són aplicacions que permeten crear de forma molt senzilla llibres virtuals que continguin imatges

i textos. El resultat es pot guardar o compartir i visualitzar en línia passant les pàgines com en els llibres de paper. Són ideals per crear contes amb els més petits.

- Publicar un **newsletter**: Letterpop és una bona eina per crear butlletins electrònics de forma molt senzilla per compartir-los a les Xarxes socials o per correu electrònic.
- Publicar **revistes**: Calaméo o Issuu són eines que ofereixen la possibilitat de crear publicacions interactives. Després les podreu compartir o inserir en un lloc web.
- Publicar **documents**: Scribd permet allotjar i compartir publicacions digitals a partir de documents en diversos formats, entre d'altres: pdf, doc, txt, ppt i xls.

Trobareu més recursos a:
enelnuvol.blogspot.com.es

Eines de localització geogràfica a Internet

Quan marxem de colònies o campament és interessant que els infants puguin descobrir l'entorn i el territori a partir de caminades o excursions. Per preparar-les amb ells, algunes eines d'Internet de localització geogràfica poden ser-nos molt útils

Amb Google Maps podem veure alguns mapes abans de sortir, calcular la ruta des del punt de sortida fins a la casa de colònies per saber quan trigarem amb l'autocar o bé quin tren hem d'agafar per arribar-hi. A més, els mapes els podem imprimir o compartir per correu electrònic amb els pares i mares que ens hauran de venir a recollir.

Si tenim un compte de Google, podem inclús personalitzar els nostres mapes i posar-hi textos

o fotografies. També trobarem bons mapes a l'Openstreetmap (www.openstreetmap.es). Podem buscar-hi mapes amb els adolescents o joves perquè siguin ells els que ens guiïn durant la visita que hem programat a una ciutat o poble proper.

Un cop feta l'excursió, podem utilitzar la web Panoràmio per ubicar-hi les fotografies i marcar la ruta que hem fet.

Les guies urbanes online que trobarem per exemple a bcn.cat o tmb.cat també poden ser un recurs interessant per organitzar una ruta virtual o localitzar amb els infants els llocs d'interès propers al nostre centre d'Esplai. Seran un bon complement si el centre d'interès és el barri o la nostra ciutat.

Videojocs a l'esplai?

Plou, el partit de futbol que havíeu programat s'ha de posposar, els i les joves estan com el temps, apàtics. Però el món no s'acaba! Us imagineu poder muntar el mateix partit però virtual? O plantejar unes olimpíades per equips? O fer un concurs de ball o de karaoke?

Consoles com la Wii o la Xbox ens donen molt de joc per preparar activitats on pugui participar tot el grup. Això sí, les regles del joc les haureu de posar vosaltres per tal d'aconseguir adaptar-les a les vostres necessitats i que hi participi tothom. És una bona oportunitat per fer un treball d'equip.

Exemple d'alguns videojocs: **Wii Sports**, **Mario Party**, **Family Game Night 4: The Game Show**, **PES2012**, **Dance Central**, **Game Party in motion**, **Band Hero**, **Family & friends party**, **Guitar Hero Tour**, **Jungle Speed**, **Just Dance 2**, **Mario Kart Wii**, **Mixed Missages**, **Tetris Party Deluxe**, **WarioWave: smooth moves...**

No cal dir que els videojocs ben introduïts a l'esplai aporten beneficis com: increment de l'autoestima i reconeixement social, implicació, presa de decisions, execució d'accions i desenvolupament d'habilitats, aprenentatge de llenguatges específic per relacionar-se amb els altres, entre altres.

Infojocs. Assessoria pedagògica de videojocs:
<http://bit.ly/MXHBcP>

Felicia, P. (2009): Videojuegos en el aula. Manual para docentes. Consultat a: bit.ly/f7BeXj

Nintendo:
www.nintendo.es/NOE/es_ES/juegos_1617.html

Consells per a pares i mares

Com succeeix en tots els àmbits de la seva vida, els infants i joves també interactuen amb les noves tecnologies a casa. És per això que, igual que en d'altres entorns educatius com l'escola o l'esplai, **és important que es faci una gestió correcta de l'ús d'internet, mòbil o d'altres dispositius informàtics a casa**. En aquest sentit, pares i mares tenen un paper important juntament amb professors, monitors, etc., en educar sobre una relació correcta dels infants i joves amb les noves tecnologies.

En ocasions es confon la natural tendència a descobrir el món pròpia dels tres anys d'edat amb 'un alt sentit d'independència', quan el cert és que un nen o nena a aquesta edat no necessita ser independent; allò que necessita és "explorar depenent" per a aconseguir la veritable independència a mesura que creix i aprèn a actuar en societat.

El nou paper educatiu dels pares i mares té, doncs, com a finalitat, que els infants siguin actius en els seus aprenentatges, amb la qual cosa es generarà una pedagogia de l'aprenentatge a fi que els nens aprenguin de l'experiència i de la paraula. En un món on s'ensenya que la imatge és anterior a la paraula, és evident que cal ensenyar als nens a aprendre.

És fonamental permetre que els infants participin i reflexionin, i fins i tot que generin noves idees, perquè aquests són els seus nous contextos, en els quals ja és possible actuar des de petits a través de les xarxes socials.

Hi ha diversos consells importants per a les famílies per afrontar la relació dels seus fills i filles amb les noves tecnologies:

- **Conèixer l'entorn:** per tal de poder entendre i actuar en l'educació dels nostres fills i filles vers les noves tecnologies és important que pares i mares tinguin un cert coneixement sobre aquest tema. Per tant, és interessant que pares i mares coneguin el funcionament d'un ordinador, les possibilitats de navegar per internet, la necessitat d'anar amb compte a les xarxes socials o de com funcionen les aplicacions del mòbil, entre d'altres. Només coneixent l'entorn podrem actuar correctament amb els nostres fills.
- **Conèixer els hàbits del nostre fill/a:** a més de saber utilitzar les diferents tecnologies, també és important observar quin consum en fan els nostres fills a casa. Veuen la televisió, utilitzen internet per a buscar informació, per a llegir publicacions sobre les seves aficions, per a xatejar, utilitzen Whatsapp per a comunicar-se amb els seus amics, juguen a videojocs... A més del propi ús, també és important observar aspectes com els horaris, el temps que hi dediquen al dia, etc., per tal d'esbrinar quines millores, potencialitats o canvis podem oferir-li.
- **Interactuar amb ells:** sense cap mena de dubte, el fet de compartir l'ús de les noves tecnologies a la llar és un factor essencial. Si els infants i joves veuen que els seus pares i mares també són usuaris habituals d'internet, televisió, xarxes socials, aplicacions informàtiques, etc., i a més en fan ús amb ells de manera compartida, afavorirà molt la visió dels infants de les noves tecnologies com un element comú amb els seus progenitors. Amb això aconseguirem que el seu ús sigui més socialitzat a la llar, així com les inquietuds, dubtes o problemes.
- **Espai públic per a les TIC:** en relació amb el punt anterior, un factor interessant és que els propis dispositius estiguin en un espai públic de la casa, com per exemple el menjador. El fet de tenir l'ordinador allà, per exemple, o com a mínim un ordinador d'ús comú, fa que també l'ús sigui més públic i més transparent per a tots els membres de la família. El mateix succeeix amb altres tecnologies com la televisió, la videoconsola, la *tablet*... algunes de les quals ja han adquirit amb el pas dels anys un caràcter molt 'social' dins l'espai de la casa.
- **Mesures de seguretat:** és important que pares i mares coneguin com fer dels dispositius tecnològics eines segures per a l'ús d'infants i joves. En aquest sentit, existeixen opcions de seguretat del navegador, antivirus i tallafocs, contrasenyes per a cada usuari que accedeixi a l'ordinador, etc., que poden evitar l'accés a informació no adequada per part de l'infant. És important que aquest procés no sigui aliè a l'infant, sinó que conegui quines mesures de seguretat tenen i com poder actualitzar-les o millorar-les en tot moment, i on adreçar-se en cas d'algun problema.

Recursos interessants a la xarxa

Per a estar informat sobre educació i TIC:

Educaweb.com

Guiaeducativa.net

Chaval.es

Per a treballar la seguretat a la xarxa amb infants i joves:

Internetsegura.net

Navegacionsegura.red.es

I-confiable.net

Per a denunciar qualsevol pràctica perillosa a la xarxa:

Protegeles.com

Internetsinacoso.com

Cibercentinelas.org

Piscolabis.net

Comunitat virtual per a pares i mares per conèixer riscos i perills relacionats amb les TIC:

Ciberfamilias.com

Aui.es/padres/progra.htm

Llocs web sobre la navegació segura en xarxa:

Laredytu.com

Diba.es/chilias/info/navegueu.asp

Pandasoftware.es/abut/resp_social/children_internet

Per a conèixer els drets dels menors:

Portaldelmenor.es

Dretsinfants.cat

<http://www.peretarres.org/50anys/exposicio.asp>

Recomanem:

Regles del Joc (Entre línes, Televisió de Catalunya, 14/01/2008)

<http://www.tv3.cat/videos/190409/Regles-del-joc>

Fundació Pere Tarrés

Compromís educatiu i social

www.peretarres.org/mcecc

En conveni amb:

